بـۆ بـەرهـەم سالـح لـەگـەڵ سـڵاو و هیوا خوازیدا-2 … سمکـۆ عـەبدولکـەریم

بـەشی دووەم …..

” زیندووترین نمونەی بەگژدا چوونی س□ر□□یانەی دۆن کیشۆت، ئەو شەڕە تەن بەتەنەی بوو، لەگەڵ پەروانەی ئاشی (با) کەدا، چونکە لە ڕۆمانی (دۆنکیشۆت)دا، ئەوەی شەڕی دەگەڵ پەروانەی ئاشی بادا دەکرد دۆن کیشۆت بوو”

بۆیە ئەوە واقعیی ژیان و سەروڕۆییە دۆن کیشۆتییەکانە ئەو ڕۆمانەیان بە نەمری هێشتۆتەوە.

هەڤال بەرهـەم

من دەمێکە بۆخۆم باوەڕم بەوە هێناوە، کە لە تەواوی ژیاندا یەک ڕاستی و یەک هەڵە هەیە، ڕاستییەک کە دەمانگێنێتە وێستگە و هەڵەیەک کە ئەگەر کۆتایشمان پێنەهێنێ، بە دەڵنیاییەوە، بۆ هەمیشە لە پەراوێز و کەنارەکان دەمانهێڵێتەوە.

بۆیە من هەر زوو لە کاتی خۆیدا وتم یەکێتی لە بەردەم یەک هەڵەو یەک ڕاستی دایە. دواتریش ئاماژەم بۆ ماقولترین قسەی تۆ کرد کە لە چاوپێکەوتنێکدا وتت: ” بە خۆمی ڕەوا نابینم، هۆکاری لێکترازان و لەتبوونی یەکێتی بم”

بەڵام لە ئێستادا، تۆ بە پێچەوانەی ئەو قسەیەت یەکێتی -یت لەوەها ئەگ□ر□□□ک هەر زۆر نزیک کردۆتەوە.

هەمووو ئەوانەی ئاماژە بۆ هەڵە، یەک لە دوای یەکەکان دەکەن، لە مانای هەڵە تێنەگەیشتوون، وەک چۆن هەمووو ئەوانەش کە باس لە ڕاستییە یەک لە دوای یەکەکان دەکەن، بەهەمان شێوە لە ڕوحی ڕاستی نەگەیشتون.

یەکێتی بە ئەزمونێکی زۆر سەختدا ت□پ□□□ی، تا ئێرە توانیویەتی سەرسەختانە و بە باوەڕ بەخۆبوونەوە ئیدارەی ئەو قۆناغە سەختە بدات، بەوەی توانی دەست بەو ئەزموونەی هەرێمی کوردستانەوە بگرێ و لێنەگەڕێ لە یەک کاتدا ن□ ش□□□ دروست بێ و نە دوو ئیدارەیی، نە گۆڕان لەدەست بدا و نە پارتی، لە یەک کاتدا توانی ئیدارەی ململانێی ناوخۆی و دەرەوەی خۆی بدات، توانی پارسەنگی هێز ڕاگڕێت، گوێی بەوانە نەدا کە پێیان دەوتن (ئەکڕاد مالکی) گوێی بەوانەش نەدا کە پێیان دەوتن (پڕۆ پارتی) کاتێک لە ڕێککەوتن نامەی

ستراتیژیان دور خستەوە بۆ ئەوە بوو پەڕوباڵی بکەن، کاتێک
ڕێککەوتنەکەی لە گەڵ بزووتنەوەی گۆڕان پێکرا بۆ ئەوە بوو کۆت و بەندی بکەن، لە ئێستادا یەکێتی لە دوا قۆناغ و ساتی ئاویدیو بووندايە، دەبێ زۆر وریا بێ (یەک هەڵە و یەک ڕاستی هەیە) ئەو هەڵەیەی کۆتایی پێدێنێ و ئەو ڕاستییەی دەربازی دەکات.

ه□قال

تۆ بەر لەوەی بیر لە سەرکەوتن بکەیتەوە دەبی بیر لە سەرنەکەوتن بکەیتەوە، بیرت بۆ ئەوە بچێ کە هەموو ئەوەی ئینسان بیری لێدەکاتەوە ئەوە نییە کە بەدەستی د□ن□ی، هەرگیز مەبەستم ئەوە نییە، یان پێم وابێ ئینسان تەسلیم بە قەدەر بێ.

(سەلاح نیازی) نووسەر و وەرگێری ناسراوی عیراقی دەڵێ: “من بە دوای سەرکەوتندا ناگەڕێم، بەڵکو لە فەشەل هێنان دەترسم”

ئەمە وەک ئەو پەندە ئینگلیزیە وایە:” گەر بە تەماعەوە بازێکی گەورەتدا بۆ ئەوەی سواری ئەسپێک بیت، ئەوا دەکەویتە ئەو دیوی ئەسپەکەوە”

لەسەروبەندی خۆیدا (دیگۆل) سەرکردەی دیاری فەرەنسا ئامۆژگاری (ئەندری مالرۆ) ی هاوڕێی کرد کە” بەهەڵەدا نەچێت فەرەنسا چیدی شۆڕشی ناوێت، سەردەمی شۆڕش بەسەر چووە”

بۆیە تۆ پێت وانییە سەردەمی جیابوونەوە بەسەر چووە، پێت وانییە کێشەکانی کوردستان پێویستیان بە داهێنەرێکی خەلاقی لە شێوەی (فرانکلین رۆزفێلت)-ی ئەمریکی و (لیون بلۆم) فەرەنسی هەیە کە لەسەردەمی قەیرانی دارایی گەورەدا توانیان وڵاتەکانیان لە گەورەترین گرفتی دارایی قورتار بکەن و لەم رێگەیەوە دەسەڵات بگرنە دەست.

بڕگەیەکی گفتگۆی نێو ڕۆمانی (تاوان وسزای) دۆست□یقیسکی لەسەر خودی مرۆڤە، کە “راسکۆلنیکۆڤ” پاڵەوانی رۆمانەکە، کە دەکرێ بڵێین بیرکردنەوە و دەربڕینەکانی تەعبیرە لە خودی دۆستۆیڤسکی، مرۆڤ دابەشی سەر دوو جۆر دەکات مرۆڤە ئاساییەکان و مرۆڤە نائاساییەکان.

ئەمە بڕگەیەکی وەسفکردنی مرۆڤی نائاساییەکەیە:

“گەلێک لەو مرۆڤە نائاساییانە، ئەگەرچی هەر بە خۆڕسک گوێڕایەلن، بە هۆی هەندێک گەمەی سروشتەوە کە تەنانەت گا لێی بێبەش نییە، حەز لەوە دەکەن خۆیان وا بنوێنن کە پێشڕەو و یاخین و قسەی تازەیان پێیە. بە تەواوی بڕوایشەوە ئەم کارە دەکەن. لە کاتێکدا ئەمانە بە زۆریی گوێ بەوانە نادەن کە وتەی نوێیان پێیە تەنانەت ئەوەندە لێیان بێزارن، کە بە دواکەتوویان لە قەڵەم دەدەن. وەلێ بە بڕوای من ئەمانە مەترسیی گەورە دروست ناکەن، چونکە ئەو جۆرە کەسانە

هەرگیز ناتوانن رەگەی دوور ببەن”

هەقاڵ

تەنگەژەی سیاسی و شەڕی ناوخۆیی ئینگلستان لە نێوان “چارلز-ی یەکەم پاشای ئەو وڵاتە و پەرلەمانی ئینگلیستان لە سالە 1642 بۆ 1651″ کە بەسەرکەوتنی پەرلەمان بەسەر مەلیک-دا کۆتایی هات.

وای لە تۆماس هۆبز-ی فەیلەسوف کرد، کە پشتگیری لە دەسەڵاتێکی بەهێزی رەها بکات، کە بە پێچەوانەوە” جۆن لۆک” فەیلەسوفی بلیمەت باوەڕی وابوو دەبێت پشتگیری لە دەسەڵاتەکانی گەل بکرێت.

تۆ سەیرکە دوای 367 ساڵ ئەمە لە کوردستان بەهەمان تەنگەژەدا تێدەپەڕین.

لەوسەردەمدا لەوێ چەندین بلیمەتی گەورە هەڵکەوتن (تۆماس هۆبز) پێی وابوو هەموو ئەوەی روویدا لەسەر چەند بیرکردنەوەیەکی کەمی تاک لایەنە دروست بوو، کە هەموو ئەو ململانێ کردنانەش بە هۆی لێک تێنەگەیشتنەوە دێنە ئارا.

ئەم قسەیەی “هۆبز” وەک ئەوە وایە، دوێنی لە بارەی کێشەی هەرێمی کوردستان-وە قسەی کردبێت، لەکاتێکدا ئەو بۆچوونانەی هۆبز بۆ نزیکەی 370 ساڵ بەر لە ئەمڕۆ دەگەڕێتەوە.

بەڕاستی لێک تێنەگەیشتن بەڵایەکی گەورەیە “هیگل” لەسەرەمەرگدا وتی: (ئەو لەمن تێنەگەیشت) بەڵام ئێمەش وەک کورد هەمیشە لە هیچ تێنەگەیشتین.